

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 637/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľa a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **REFIN S.P., s.r.o.**, Drieňová 24, Bratislava, zastúpeného Lacko & Partners s.r.o., Miletičova 46, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-67C/83/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-67C/83/2016 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. B2-67C/83/2016 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **500 eur**, ktoré **j e** mu Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 637/2025-19 z 20. novembra 2025 bola na ďalšie konanie prijatá ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B2-67C/83/2016. Sťažovateľ žiada, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie vo výške 14 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že právny predchodca sťažovateľa podal 7. apríla 2016 na Okresnom súde Bratislava II žalobu o odporovateľnosť právneho úkonu vykonaného dlžníkom spoločnosťou IMMOFIN s.r.o. v prospech žalovaného LANGE CORPORATION SLOVAKIA, s.r.o. Okresný súd rozsudkom č. k. 67C/83/2016-462 z 12. septembra 2018 žalobu zamietol. Na podklade odvolania žalobcu Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 15Co/9/2019-501 z 29. januára 2020 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Uznesením okresného súdu zo 16. januára 2023 bol pripustený vstup sťažovateľa do konania na miesto žalobcu, a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 28. decembra 2021.

4. Mestský súd v poradí druhým rozsudkom č. k. B2-67C/83/2016-1018 z 18. júna 2025 žalobu opätovne zamietol. Proti rozsudku podal sťažovateľ 20. októbra 2025 odvolanie, pričom mestský súd v súčasnosti vykonáva procesné úkony nevyhnutné na predloženie veci odvolaciemu súdu.

5. Sťažnostná argumentácia je založená na tvrdenom porušení označených práv zbytočnými priet'ahmi súdu prvého stupňa v napadnutom konaní, ktorého doterajšiu dĺžku považuje sťažovateľ za neprimeranú a neakceptovateľnú. Sťažovateľ zrekapituloval priebeh napadnutého konania a osobitne poukázal na právne závery ústavného súdu vyslovené v náleze č. k. III. ÚS 37/2025-31 z 10. apríla 2025, ktorým nevyhovelo v poradí prvej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, konštatujúc, že sťažovateľ je právnym nástupcom pôvodného žalobcu na podklade zmluvy o postúpení pohľadávky, pričom pri procesnom nástupníctve na základe singulárnej sukcesie sa možné porušenie označených práv skúma iba v období, počas ktorého bol sťažovateľ účastníkom konania. S týmto záverom sťažovateľ nesúhlasí, podľa jeho názoru postúpením pohľadávky postupník vstupuje do konania ako univerzálny sukcesor do všetkých procesných práv a povinností postupcu, teda nevstupuje do konania ako niekto, na koho by sa nevzťahovala koncentrácia konania, resp. na ktorého by sa vzťahovala len od momentu jeho vstupu do konania, ale znáša stav konania v stave, v akom sa konanie nachádza, vrátane celej jeho histórie, ktorej súčasťou sú aj priet'ahy.

6. Sťažovateľ však zároveň tvrdí, že ak by sa aj mohol domáhať finančného zadosťučinenia iba za zbytočné priet'ahy vzniknuté po nadobudnutí pohľadávky, tak či onak by mu na to vznikol nárok, keďže v čase vydania v poradí druhého rozsudku z 18. júna 2025 už bol majiteľom pohľadávky a účastníkom konania viac ako 3 roky, keďže pohľadávka mu bola postúpená zmluvou z 28. decembra 2021 a postúpenie bolo mestskému súdu oznámené 18. mája 2022.

7. Sťažovateľ považuje napadnuté konanie za vec jednoduchého právneho posúdenia, pričom priet'ahy v konaní mali byť spôsobené nečinnosťou a neefektívnym postupom konajúceho súdu. Napadnuté konanie má pre sťažovateľa význam ekonomický, ako aj satisfakčný. Ak by súd konal sústredene, správne, efektívne a hospodárne, strany konania by tak navyše ušetrili aj značné náklady na trovách súdneho konania.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

8. Predsedníčka mestského súdu vo svojom vyjadrení zrekapitulovala priebeh napadnutého konania prostredníctvom chronologického prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní. Zároveň uviedla, že procesný postup mestského súdu vo veci je momentálne plynulý a v súlade s príslušnými procesnými predpismi, ako aj v súlade so zásadou hospodárnosti konania.

9. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením ním označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru je založená na existencii zbytočných prietahov v napadnutom konaní, ktoré mali vzniknúť pri nekonaní, resp. neefektívnej činnosti mestského súdu.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

12. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

13. Pri posudzovaní, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

14. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Zo sťažnostnej argumentácie ani z vyjadrenia predsedníčky mestského súdu nevyplývajú žiadne osobitné okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konaniu priznať osobitný stupeň skutkovej zložitosti.

15. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojimi procesnými úkonmi (t. j. návrhmi na doplnenie dokazovania predloženými súdu v roku 2024 a 2025) mal čiastočný, avšak nie rozhodujúci vplyv na aktuálnu dĺžku konania.

16. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup konajúceho súdu. Nosná námietka sťažovateľa pritom spočíva v jeho nesúhlase s právnymi závermi ústavného súdu uvedenými v náleze sp. zn. III. ÚS 37/2025 z 10. apríla 2025, týkajúcimi sa posudzovania procesného nástupníctva v kontexte zbytočných prietahov. Ústavný súd konštatuje, že ide o jeho ustálený právny názor, a preto aj napriek nesúhlasu sťažovateľa nevidí dôvod na jeho revíziu. Ústavný súd zároveň dodáva, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nepredstrel žiadne relevantné argumenty, ktoré by boli dôvodom na korigovanie alebo prehodnocovanie uvedeného právneho záveru.

17. Ústavný súd z uvedených dôvodov posudzoval existenciu zbytočných prietahov nie v kontexte celkovej dĺžky konania, ale len od momentu, keď bol okresnému súdu doručený relevantný návrh na pripustenie zmeny žalobcu a súhlas so vstupom do konania, teda od 28. novembra 2022. Ide o časový úsek, ktorý v súčasnosti už presiahol dobu 3 rokov, čo je časové obdobie dosahujúce hranicu ústavnej relevantnosti a odôvodňujúce meritórny prieskum postupu mestského súdu z pohľadu existencie zbytočných prietahov. Po preskúmaní spisového materiálu ústavný súd uvádza, že hoci v rozhodnom období nezistil v napadnutom konaní súvislé obdobia nečinnosti zo strany mestského súdu, indikoval však prvky jeho neefektívneho postupu. Mestský súd v celom období síce priebežne nariadil termíny pojednávania, avšak všetky tieto nariadené termíny boli až do 24. júna 2024 (5 termínov pojednávania, pozn.) odročené na základe ospravedlnení predvolanej svedkyne, ktorá opakovane svoju neúčast' ospravedlňovala zdravotnými dôvodmi svojho maloletého dieťaťa. Za neefektívne považuje ústavný súd, že mestský súd nevyužil iné dostupné právne nástroje na zistenie stanoviska svedkyne (napr. formou podľa § 196 ods. 3 CSP), ako aj to, že pristúpil k neakceptovaniu svedkyňou predloženého ospravedlnenia a oznámenia hrozby možných poriadkových opatrení až po roku a pol a po piatich odročených pojednávaniach. K vypočutiu svedkyne napokon súd pristúpil na pojednávaní uskutočnenom 24. júna 2024. Po tomto termíne sa uskutočnili ďalšie štyri pojednávania (23. 10. 2024, 10. 1. 2025, 21. 5. 2025 a 18. 6. 2025), pričom na poslednom z nich bol vydaný v poradí druhý meritórny rozsudok, ktorým bola žaloba zamietnutá. Vzhľadom na odvolanie sťažovateľa, ktoré bolo doručené súdu 21. októbra 2025, sa v súčasnosti vykonávajú procesné úkony nevyhnutné na predloženie veci odvolaciemu súdu.

18. S poukazom na relevantne posudzovanú dĺžku napadnutého konania (t. j. viac ako 3 roky) poznamenanú neefektívnou činnosťou mestského súdu ústavný súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nepostupoval v intenciách požiadavky čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu, a preto rozhodol, že postupom mestského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

19. Vzhľadom na to, že napadnuté konanie dosiaľ nebolo právoplatne skončené, ústavný súd prikázal mestskému súdu, aby konal v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

20. Ústavný súd pripomína, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je primárnym cieľom konania podľa čl. 127 ústavy, ako to mylne predpokladá sťažovateľ (argumentačne najmä bod 1.11 ústavnej sťažnosti). Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, ak nepostačuje vyslovenie jeho porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva. Ústavný súd, vychádzajúc z okolností veci (celková dĺžka obdobia relevantného pre posudzovanie porušenia práv sťažovateľa a aktuálny procesný stav napadnutého konania, keď mestský súd meritórne rozhodol), považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 500 eur, ktoré mu je mestský súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku tohto nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 949,17 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v roku 2025 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma trov konania tak s príslušnou daňou z pridanej hodnoty, keďže právny zástupca sťažovateľa je subjektom registrovaným pre jej platbu, predstavuje sumu 949,17 eur. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. januára 2026

Libor Duľa
predseda senátu